



NORGES HØYESTERETT

Den 21. april 2015 avsa Høyesterett dom i

HR-2015-00844-A, (sak nr. 2014/1266), sivil sak, anke over dom,

Brattskott AS

(advokat Jarle Wallevik Holstrøm – til
prøve)

mot

Staten v/Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

(Regjeringsadvokaten v/advokat Helge
Røstum)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Normann**: Saken gjelder gyldigheten av vedtak om midlertidig dele- og byggeforbud og omregulering og krav om erstatning. Den reiser særlig spørsmål om forståelsen av begrepet "tiltak" i plan- og bygningsloven 1985 § 33.
- (2) A og Bs kjøpte i 2001 en større eiendom på X i Y kommune, gnr. 000 bnr. 00. Eiendommens vestre del består av en skogbevokst åsside som skråner bratt ned mot Z. Østre del av eiendommen omfatter et relativt flatt platå som ligger cirka 120 meter over fjorden. Eiendommen ble kjøpt med tanke på boligutvikling.
- (3) ABs engasjerte Æ Arkitekter AS, som utarbeidet forslag til reguleringsplan. Forslaget ble omarbeidet flere ganger som følge av merknader fra naboer og innsigelser fra politisk hold, Østfold fylkeskommune og Fylkesmannen i Østfold. Innsigelsene knyttet seg i første rekke til at området ville bli synlig og eksponert mot Z.

- (4) Y kommune vedtok reguleringsplan for X i bystyrets møte 29. september 2005. Reguleringsbestemmelsen punkt 5.1 var identisk med Æ Arkitekters forslag og hadde slik ordlyd:

"5.1 SPESIALOMRÅDE FRILUFTSOMRÅDE

Området er avsatt som friluftsområde for almenhetens bruk. Det tillates ikke hogst eller annen drift av området i landbruksmessig sammenheng.

Eksisterende vegetasjon forutsettes beholdt, og det er ikke tillatt å foreta en beskjæring eller fjerning av noen form for vegetasjon i den øvre del av området inn mot byggeområde B1. Nødvendige innretninger og byggverk som naturlig tilhører et slikt område tillates oppført. Adkomst til kommunalteknisk anlegg skal kunne skje gjennom området."

- (5) ABs søkte samlet om fradeling fra gnr. 000 bnr. 00 av areal til boligtomter, barnehagetomt, lekeplasser, veigrunn m.m. Y kommune ga 11. desember 2006 delingstillatelse. Det ble utstedt en midlertidig forretning over hele byggeområdet. Bakgrunnen var at ABs ønsket området fradelte samlet før fradelingen av den enkelte tomten skulle finne sted. Hensikten var å legge byggeklare tomter ut for salg. Den fradelte eiendommen, som ble gitt registreringsbetegnelsen gnr. 000 bnr. 00, ble overdratt til Brattskott AS, som eies av A og Bs.

- (6) Brattskott inngikk avtale med maskinentreprenør Ø AS, som i april 2008 søkte om tillatelse til opparbeidelse av VVS-anlegg, vei og pumpestasjon. Tillatelse ble gitt 19. juni 2008. I vedtaket heter det blant annet:

"Tillatelsen omfatter: Brattskott, X - Opparbeidelse av nytt boligfelt med vei, VA-ledninger og pumpestasjon.

...

Før det kan gis byggetillatelse til boliger må det være gitt ferdigmelding for anlegget, alternativt midlertidig brukstillatelse."

- (7) Brattskott startet arbeidet med å rydde byggeområdet sensommeren 2008. I slutten av september ble det også foretatt hugst på den delen av eiendommen som var regulert til friluftsmål. Kommunen mente at hugsten i friluftsområdet var i strid med reguleringsbestemmelsene punkt 5.1, og at den var ulovlig. ABs ga etter påtale fra kommunen ordre om umiddelbar stans av hugsten.
- (8) Hovedutvalget for bygg, plan og teknisk drift traff 7. april 2009 vedtak om midlertidig dele- og byggeforbud for de to ytterste tomtarekkene i reguleringsplanen. På dette tidspunktet var tomtefeltet opparbeidet med veier, VA-anlegg, strømforsyning, kabelanlegg mv.
- (9) Brattskott påklaget vedtaket til Fylkesmannen i Østfold. Fylkesmannen i Vestfold, som var oppnevnt som settefylkesmann, stadfestet 26. oktober 2009 kommunens vedtak.
- (10) Kommunestyret i Y vedtok 28. oktober 2010 endret reguleringsplan for X, og som en konsekvens av dette falt dele- og byggeforbudet bort. I den nye reguleringsplanen ble det bestemt at det for ti tomter i første rekke mot fjorden bare kunne tillates bebyggelse i én

etasje. Byggegrensen for disse tomtene ble dessuten trukket seks meter tilbake i forhold til det som var bestemt i reguleringsplanen fra 2005.

- (11) Etter klage fra ABs og Brattskott stadfestet Fylkesmannen i Vestfold 26. januar 2012 kommunens vedtak.
- (12) Brattskott tok 22. juni 2010 ut stevning mot staten ved Miljøverndepartementet. Ved hovedforhandlingen i Y tingrett ble det lagt ned påstand om at reguleringsplanen av 2010 ikke er bindende for arealutnyttelsen for tomtene som var omfattet av vedtaket om det midlertidige dele- og byggeforbudet.
- (13) Halden tingrett avsa 14. desember 2012 dom med slik domsslutning:
- "1. Staten ved Miljødepartementet frifinnes.**
- 2. Bs, A og Brattskott AS ved styrets leder dømmes in solidum til å betale sakens omkostninger med 131 797 – etthundreogtrettientusensjuhundreogtittisyv – kroner, innen 2 – to – uker fra forkynning av dommen med tillegg av rente fra forfall til betaling skjer."**
- (14) Brattskott AS, A og Bs anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som 28. april 2014 avsa dom med slik domsslutning:
- "1. Anken forkastes.**
- 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Brattskott AS og A og Bs in solidum 103 919 – etthundreogtrettusenihundreogtitten – kroner til staten ved Klima- og miljødepartementet innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom."**
- (15) Både tingretten og lagmannsretten kom til at det bare var tiltaket som kommunen hadde gitt tillatelse til – opparbeidelse av teknisk infrastruktur – som hadde vern mot det midlertidige dele- og byggeforbudet. Forbudet kom ikke i konflikt med den gitte tillatelsen eller det arbeidet som var utført i henhold til denne.
- (16) Brattskott har anket til Høyesterett. Anken er begrenset til å gjelde lagmannsrettens behandling av spørsmålet om fortolkning og anvendelse av plan- og bygningsloven 1985 § 33 om midlertidig dele- og byggeforbud. Som følge av denne begrensningen av anken er A og Bs ikke parter i ankesaken for Høyesterett.
- (17) Den ankende part – *Brattskott AS* – har i det vesentlige gjort gjeldende:
- (18) Det midlertidige dele- og byggeforbudet fra 2009 er ugyldig. Den nye reguleringsplanen fra 2010 er som følge av dette ikke bindende for bebyggelsen av de tomtene som var omfattet av det midlertidige forbudet.
- (19) En gitt byggetillatelse har vern mot midlertidige byggeforbud eller omregulering. Spørsmålet er hvordan "tiltak" i plan- og bygningsloven 1985 § 33 skal forstås ved utbygging av tomtfelt, og når tiltaket kan anses satt i gang.

- (20) Det gjøres gjeldende at "tiltaket" er utbygging av tomtefelt med boliger i samsvar med vedtatt reguleringsplan hvor boliger er angitt som reguleringsformål. Ved feltutbygging i henhold til vedtatt reguleringsplan må plan- og bygningsloven § 33 forstås slik at tiltaket som helhet anses igangsatt når det er gitt tillatelse til tiltak som inngår i gjennomføringen av utbyggingen. En slik lovforståelse samsvarer med rettspraksis og forvaltningspraksis om utbygging av enkelttomter. Skjæringspunktet må i alle fall være passert når fysisk opparbeidelse har startet, og under enhver omstendighet når infrastrukturen er ferdig utbygget som her.
- (21) Lagmannsretten har uriktig basert seg på en isolert fortolkning av lovens ordlyd. Konsekvensen er at en oppdeling av byggeprosessen blir avgjørende for det vern utbygger får. Plan- og bygningsloven 1985 § 33 kan ikke forstås slik at det kan nedlegges midlertidig forbud mot bygging på tomten inntil selve byggetillatelsen er gitt.
- (22) Reelle hensyn taler mot lagmannsrettens lovforståelse. Det følger av plan- og bygningsloven at utbygger er forpliktet til å bygge ut infrastruktur før det kan søkes om byggetillatelse for boliger. Opparbeidelse av infrastruktur er således en rettslig forutsetning for den utbyggingen som er formålet med tiltaket, og sammenhengen er dermed en helt annen enn det som var situasjonen i Rt. 2002 side 683 Vassøy Canning.
- (23) En ordning som innebærer at utbygger ikke er beskyttet før det er gitt tillatelse for den enkelte tomt, vil gi utbygger manglende forutberegnelighet. Det kan dreie seg om betydelige investeringer. Kommunens vedtak kan gjøre disse verdiløse uten at utbygger har krav på å få sitt fortjenestetap dekket. Det foreligger ikke motstående offentlige interesser. Utbyggingen skjer på grunnlag av vedtatt reguleringsplan. Loven legger opp til at søknad om rammetillatelse skal være en formsak når man følger reguleringsplanens bestemmelser. Reguleringsplanen angir presist hva som kan bygges. Dersom det likevel skulle vise seg at den regulerte utbygging ikke er ønsket, har kommunen mulighet til å ekspropriere, jf. plan- og bygningsloven 1985 § 35 – plan- og bygningsloven 2008 § 16-2 – og plan og bygningsloven 1985 § 25 nr. 4.
- (24) Det midlertidige dele- og byggeforbudet rammes i dette tilfellet ikke av Den europeiske menneskerettskonvensjon – EMK – protokoll 1 artikkel 1 – P 1-1, men P 1-1 må anvendes som tolkningsfaktor. Dersom lagmannsrettens lovtolkning legges til grunn, vil man blant annet kunne få en situasjon hvor et helt byggeområde ble omregulert til friområde etter at alle grunninvesteringer er foretatt. Selv om utbygger da ville få erstattet sine investeringer, ville selskapet ikke ha krav på å få erstatning for fremtidige inntekter. Et slikt resultat er i strid med prinsippet om "fair balance".
- (25) Dersom Høyesterett kommer til at vedtaket er ugyldig, har Brattskott krav på erstatning fastsatt etter rettens skjønn i samsvar med de prinsipper som er lagt til grunn i Rt. 2010 side 291 Persaunet.
- (26) Brattskott AS har lagt ned slik påstand:

"Prinsipalt:

Reguleringsplan vedtatt av Y kommune 28. oktober 2010, stadfestet av Fylkesmannen i Vestfold 26. januar 2012, er ikke bindende for arealutnyttelsen av tomtene som var omfattet av vedtaket om midlertidig dele- og byggeforbud.

Staten ved kommunal- og moderniseringsdepartementet betaler erstatning til Brattskott AS fastsatt etter rettens skjønn med tillegg av renter fra forfall til betaling skjer.

Subsidiært:

Borgarting lagmannsretts dom av 28. april 2014 med saksnummer 13-050354ASD-BORG/03 oppheves.

I begge tilfeller:

Brattskott AS tilkjennes sakens omkostninger for alle instanser."

- (27) Ankemotparten – *staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet* – har i det vesentlige gjort gjeldende:
- (28) Lagmannsrettens resultat er korrekt, og staten kan i det vesentlige slutte seg til lagmannsrettens rettsanvendelse og bevisbedømmelse.
- (29) Det er tiltaket man faktisk har fått tillatelse til å utføre som er igangsatt og som har vern mot dele- og byggeforbud etter plan- og bygningsloven 1985 § 33 og mot omregulering. Fylkesmannens vedtak om å stadfeste dele- og byggeforbudet og omreguleringen hadde derfor hjemmel og kan ikke oppheves.
- (30) Lovens ordlyd tilsier at det er den gitte tillatelsen som er vernet mot senere byggeforbud. For tiltak som krever tillatelse, er kompetansen til å vedta byggeforbud i behold så lenge tiltaket ikke har fått tillatelse. I vår sak var det ikke gitt tillatelse til søknadspliktige tiltak som ble stoppet som følge av det midlertidige dele- og byggeforbudet. Ordlyden gir ingen støtte til at man kan frigjøre seg fra ordlyden og se alle tiltak i et utbyggingsområde som ett "tiltak".
- (31) Forarbeidene viser at lovgiver har ment å gi kommunen en vid kompetanse til å stanse tiltak med byggeforbud. Det forutsettes der at byggeforbud kan nedlegges for ethvert "tiltak" i lovens forstand, og at kommunen gjennom søknadsplikten skal gis anledning til å vurdere byggeforbud og eventuell endring av reguleringsplanen.
- (32) Rt. 2002 side 683 Vassøy Canning viser at det er den gitte tillatelsen som har vern mot byggeforbud.
- (33) Utstrekningen av vernet er en konsekvens av hva man har søkt om og fått byggetillatelse til. Kravet om at teknisk infrastruktur må være på plass før bygging kan igangsettes, er ikke til hinder for at det kan gis rammetillatelse for utbygging av hele feltet, men dette er det ikke søkt om. Utbygger har for øvrig erstatningsrettslig vern for sine investeringer dersom det skjer en omregulering.
- (34) Kommunen kan ha behov for reguleringsmessige endringer der prosessen går over flere år. Tillatelsen til å iverksette tiltak bortfaller etter tre år dersom tiltaket ikke er igangsatt, jf. plan- og bygningsloven 1985 § 96 som tilsvarer plan- og bygningsloven 2008 § 21-9. Den ankende parts syn fører i realiteten til en lengre båndlegging av utbyggingsområdet.
- (35) Det konkrete saksforholdet er sentralt ved anvendelsen av EMK P 1-1. Brattskotts rettigheter etter P 1-1 er for øvrig ikke krenket.

- (36) Selv om Høyesterett skulle komme til at myndighetsutøvelsen er uhjemlet, foreligger det ikke ansvarsgrunnlag etter skadeserstatningsloven § 2-1. Kommunens og Fylkesmannens tolkningsstandpunkt er faglig forsvarlig, jf. Rt. 2010 side 291. Under enhver omstendighet bestrides den ankende parts tapsutmåling.
- (37) Staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet har lagt ned slik påstand:
1. **Anken forkastes.**
 2. **Staten v/Kommunal og moderniseringsdepartementet tilkjennes sakskostnader for Høyesterett."**
- (38) *Mitt syn på saken*
- (39) Den ankende part har nedlagt påstand om at reguleringsplanen som ble vedtatt av Y kommune 28. oktober 2010 – stadfestet av Fylkesmannen i Vestfold 26. januar 2012 – ikke er bindende for arealutnyttelsen av de tomtene som var omfattet av vedtaket om midlertidig dele- og byggeforbud. Dersom vedtaket om midlertidig dele- og byggeforbud ikke har hjemmel i plan- og bygningsloven 1985 § 33, er kommunens reguleringsplanvedtak av 2010 og Fylkesmannens stadfestelse av dette ugyldig. Spørsmålet er da om kommunen ved vedtaket om dele- og byggeforbud i 2009 gikk utover de rammer som § 33 setter.
- (40) Plan- og bygningsloven 1985 § 33 første ledd har slik ordlyd:
- "§ 33. Midlertidig forbud mot deling og byggearbeid**
- Finner det faste utvalget for plansaker selv at et område bør reguleres eller omreguleres, kan utvalget bestemme at tiltak som nevnt i §§ 81, 86a, 86b og 93 ikke settes i gang før reguleringsspørsmålet er endelig avgjort. Det samme gjelder andre tiltak som vil kunne vanskeliggjøre planlegging eller gjennomføring av planen."**
- (41) Bestemmelsen er videreført i plan- og bygningsloven 27. juni 2008 nr. 71 § 13-1 med noe endret ordlyd, men uten at en realitetsendring er tilsiktet.
- (42) Paragraf 33 gir kommunen mulighet til å sette en midlertidig stopp for fremtidige tiltak etter gjeldende reguleringsplan, dersom den finner at det er behov for å omregulere. Forbud innebærer at søknadspliktige "tiltak ikke ... settes i gang" før reguleringsspørsmålet er avgjort. Bestemmelsen hindrer etter sin ordlyd ikke at det kan nedlegges forbud der byggetillatelse er gitt, men arbeidet ikke igangsatt. Det følger imidlertid av Rt. 2002 side 683 Vassøy Canning at verken ny regulering eller byggeforbud kan gis virkning for en gitt byggetillatelse. Den samme oppfatningen er lagt til grunn i forarbeidene til plan- og bygningsloven 2008, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007–2008) side 105.
- (43) På denne bakgrunn er spørsmålet i saken her om "tiltak" i lovens forstand skal forstås som det konkrete tiltaket det er gitt tillatelse til, eller – slik den ankende part gjør gjeldende – at når det er gitt tillatelse til opparbeidelse av infrastruktur, må "tiltak" i lovens forstand omfatte utbyggingsprosjektet med byggeområde boliger som reguleringsformål. Konsekvensen av den ankende parts lovforståelse vil være at Y kommune ikke lovlig kunne nedlegge midlertidig dele- og byggeforbud etter at Brattskott hadde fått tillatelse til opparbeidning av teknisk infrastruktur for X.

- (44) Da Y kommune nedla midlertidig dele- og byggeforbud i 2009, var det verken søkt om fradeling av de enkelte tomtene eller byggetillatelse for oppføring av hus på disse. Brattskotts plan var – som jeg allerede har vært inne på – å fradele området samlet for deretter å legge byggeklare tomter ut for salg. Brattskotts søknad og påfølgende vedtak gjaldt derfor bare tillatelse til oppføring av infrastruktur.
- (45) Plan- og bygningsloven 1985 § 33 har en henvisning til blant annet § 93 som nettopp åpner for en slik oppdeling av søknaden som Brattskott valgte. Opplistingen i § 93 viser blant annet at oppføring av bygning og anlegg av vei er to separate tiltak, jf. § 93 bokstav a og bokstav j. En naturlig forståelse av ordlyden i § 33 lest i sammenheng med § 93 er etter mitt syn at "tiltak" betyr det *konkrete* tiltaket det er søkt om og gitt tillatelse til.
- (46) Jeg finner også en viss støtte for mitt syn i forarbeidene til den nye plan- og bygningsloven av 2008. I Ot.prp. nr. 45 (2007–2008) avsnitt 6.2 "Gjeldende rett" beskrives det overordnede målet for søknads- og saksbehandlingsreglene i plan- og bygningsloven. På side 58 heter det:

"Et viktig hensyn som ivaretas ved søknadssystemet er imidlertid at bygningsmyndighetene blir kjent med planlagte tiltak, og at kommunen gis anledning til å vurdere om det er ønskelig å gjennomføre tiltaket slik det er omsøkt på det aktuelle arealet. Selv om det på søknads- eller meldingstidspunktet ikke er hjemmel for å avslå en søknad, kan kommunen skaffe hjemmel til avslag ved å nedlegge midlertidig dele- og byggeforbud etter gjeldende lov § 33, jf. Miljøverndepartementets lovforslag kapittel 13 i Ot.prp.nr. 32 (2007-2008). Ved at et tiltak er omfattet av søknads- eller meldeplikt, er kommunen i praksis gitt en mulighet til å foreta en konkret skjønnsmessig vurdering av om tiltaket bør gjennomføres eller ikke."

- (47) Forarbeidene forutsetter at kommunen gjennom søknadsplikten gis anledning til å vurdere byggeforbud og eventuelt foreta endringer i reguleringsplanen. Det er således nær sammenheng mellom søknadsplikten og kommunens adgang til å vurdere det planlagte tiltaket. Så lenge det ikke er søkt om byggetillatelse for eller fradeling av den enkelte tomten, er en slik vurdering ikke foretatt.
- (48) Selv om Rt. 2002 side 683 Vassøy Canning ikke direkte gjelder spørsmålet i vår sak, gir den slik jeg ser det likevel holdepunkter for at det er den gitte tillatelsen som angir rammen for hva som er vernet mot senere dele- og byggeforbud.
- (49) Selskapet hadde også i den saken delt opp byggesøknaden. Den gitte tillatelsen, som det midlertidige dele- og byggeforbudet etter Høyesteretts oppfatning ikke kunne gripe inn i, omfattet bare rett til utplanering av eiendommen. Vassøy Canning var imidlertid avhengig av å få byggetillatelse til et fabrikkbygg for å kunne realisere sitt industriprosjekt, men dette var det ikke gitt tillatelse til. Selv om selskapet hadde hatt en forventning om at det ville bli gitt byggetillatelse, fikk det bare erstattet utgiftene det hadde hatt på grunn av det ugyldige vedtaket og ikke erstatning for tap i fremtidige inntekter fra det planlagte reke- og fiskeforetaket. I dommen heter det om erstatningsspørsmålet på side 694:

"Et sentralt punkt er imidlertid etter min mening at Vassøy Canning, for å realisere sitt industriprosjekt på Vassøy, var avhengig av å få byggetillatelse til fabrikkbygget. Den tillatelsen som forelå, omfattet bare rett til utplanering av eiendommen. Selv om reguleringsplanen fra 1994 og utplaneringstillatelsen fra 1995 må ha gitt atskillig forventning om at man skulle få byggetillatelse, var det hele tiden strid om industriutbyggingen på Vassøy. Både Vassøy vel og bydelsutvalget gikk riktignok i den

videre planprosessen inn for fortsatt industridrift på Vassøy, men mye tyder på at stemningen var i ferd med å snu hos de besluttede myndigheter. Når denne usikkerheten ses i sammenheng med den usikkerhet som tross alt forelå med hensyn til om Vassøy Canning ville realisere sine planer, er jeg, om enn under tvil, kommet til at det ikke foreligger sannsynlighetsovervekt for at Vassøy Cannings virksomhet ville blitt videreført på Vassøy."

- (50) Jeg kan heller ikke se at Brattskotts forventning om at reguleringsplanen fra 2005 ikke ville bli endret, er en tungtveiende innvending mot statens syn.
- (51) Et byggeforbud kan riktignok ramme hardt der utbygger har nedlagt betydelige investeringer. Den ankende part har sterkt fremhevet at utvikling av boligfelt i stor utstrekning skjer ved at byggefeltets infrastruktur opparbeides av tilrettelegger, som så selger byggeklare tomter, og at denne praksisen forutsetter at kommunen ikke kan eliminere denne verdiskapningen ved reguleringsendring. Dette er etter mitt syn en lite realistisk betraktningssmåte. Det gjelder alminnelige saklighetskrav for utøvelse av forvaltningsmyndighet, og det er ikke slik at en utbygger står uten ethvert økonomisk vern for de investeringer som er foretatt. Utbyggeren vil etter omstendighetene kunne ha vern for vesentlige utgifter pådratt i tillit til endelig reguleringsplan når reguleringsplanen senere endres, jf. Rt. 1994 side 813 Herlofson på side 820 og Ot.prp. nr. 32 (2007–2008) side 37.
- (52) Jeg finner det klart at det midlertidige dele- og byggeforbudet og omreguleringen ikke er i strid med Brattskotts vern etter EMK P 1-1. Jeg kan for øvrig heller ikke se at P 1-1 kan anvendes som tolkningsmoment på et hypotetisk saksforhold slik selskapet gjør gjeldende.
- (53) Jeg er etter dette kommet til at anken ikke kan føre frem. Tiltaket – opparbeidelse av teknisk infrastruktur – hadde vern mot midlertidig dele- og byggeforbud. Men fremtidige ennå ikke omsøkte vedtak om byggetillatelse hadde ikke vern mot det midlertidige forbudet og således heller ikke mot kommunens endrete regulering.
- (54) Ankemotparten har vunnet saken fullstendig og må i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd tilkjennes sakskostnader for Høyesterett. Salærkravet for Høyesterett er 133 400 kroner. Kravet tas til følge.
- (55) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Brattskott AS til staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet 133 400 – etthundreogtrettitretusenfirehundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

- (56) Dommer **Ringnes:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (57) Dommer **Bergsjø:** Likeså.
- (58) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (59) Dommar **Utgård:** Det same.
- (60) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Brattskott AS til staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet 133 400 – etthundreogtrettitretusenfirehundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

Riktig utskrift bekreftes: